

Απόφαση υπ' αριθμ. 6/2016 του Πρωτοβαθμίου Πειθαρχικού Συμβουλίου

ΕΝΩΣΙΣ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ Η.Ε.Α.

ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΟ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Απόφαση υπ' αριθμ. 6/2016

Περίληψη:

Με ψήφους 3 έναντι 2 εκρίθη ότι για την **συν. Μαρία Χούκλη**, υπάρχει δεοντολογική παράβαση κατά το δημοψήφισμα. Αντίθετη η μειοψηφία.

Με ψήφους 4-1 αποφασίστηκε επίπληξη. Το μέλος που μειοψήφησε πρότεινε προσωρινή διαγραφή 1 μηνός από την ΕΣΗΕΑ.

=====

Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο της Ενώσεως Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών συνήλθε σήμερα Τρίτη, 5 Απριλίου 2016 υπό την προεδρία της προέδρου συν. Αγγελικής Γυπάκη και με την παρουσία των τακτικών μελών συν. Πόπης Χριστοδουλίδου, Γιώργου Μέρμηγκα, Κωνσταντίνου Κορέλλη, Γιάννη Αποστολόπουλου, καθώς και της γραμματέως Μαρίας Χριστοφοράτου, προκειμένου να εκδώσει απόφαση επί της από 07.07.15 αυτεπάγγελτης πειθαρχικής παρέμβασης του Συμβουλίου κατά της **συν. Μαρίας Χούκλη**.

Σύμφωνα με το άρθρο 18, παρ. 11 του Καταστατικού, 1η παράταση στην υπόθεση, δόθηκε στις 22.09.15 και 2η παράταση δόθηκε στις 22.12.15.

Το ΠΠΣ στην από 3η συνεδρίασή του (07.07.15), αποφάσισε την αυτεπάγγελτη παρέμβαση με το ακόλουθο σκεπτικό:

«Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη :

Α) Την υπ' αριθμ. 252/03.07.15 ανακοίνωση του Εποπτικού Οργάνου Δεοντολογίας, στην οποία, εν όψει του δημοψηφίσματος, επισημαίνεται, μεταξύ άλλων:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...

Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Β) Καταγγελίες πολιτών που διαβιβάστηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΣΗΕΑ προς το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο, προκειμένου να επιληφθεί.

Γ) Αποσπάσματα συγκεκριμένων τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών εκπομπών.

Δ) Το άρθρο 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δημοσιογραφικής Δεοντολογίας στο οποίο, μεταξύ άλλων, τονίζεται: «...Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας...», καθώς και το εδάφια γ' και δ' του ιδίου άρθρου

στα οποία επισημαίνεται αντίστοιχα ότι ο δημοσιογράφος οφείλει: «Να σέβεται και να τηρεί το διακριτό της είδησης... την αναγκαία αντιστοιχία τίτλου και κειμένου και την ακριβή χρησιμοποίηση φωτογραφιών, εικόνων γραφικών απεικονίσεων ή άλλων παραστάσεων» και «Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές πολιτικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του».

Ε) Το άρθρο 7, παρ. 1, εδάφιο α' του Καταστατικού της ΕΣΗΕΑ στο οποίο τονίζεται ότι τα μέλη της ΕΣΗΕΑ οφείλουν: «Να ασκούν τη δημοσιογραφία ευσυνείδητα και με καλή πίστη, να τηρούν την επαγγελματική αλληλεγγύη και να δείχνουν διαγωγή, συμπεριφορά και ήθος ανάλογες με το λειτούργημα που ασκούν».

Αποφασίζει την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας για την **συν. Μαρία Χούκλη** με ψήφους 3 έναντι 2, επειδή ως υπεύθυνη ειδήσεων του Τ/Σ "**Antenna**", δεν παρενέβη, ως όφειλε, στην καταγγελλόμενη προπαγανδιστική λειτουργία σε δελτία ειδήσεων κατά την εβδομάδα πριν από το δημοψήφισμα της 05.07.15 και μεταξύ άλλων ότι στα δελτία ειδήσεων προβάλλονταν προπαγανδιστικοί υπότιτλοι. Ενδεικτικά παρουσιάζοντας περίπτερο υπέρ του «ΟΧΙ» στο Χαλάνδρι είχε υπότιτλο «Δήμος Χαλανδρίου ή αλλιώς Βόρεια Κορέα», αλλά και τίτλους όπως «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν».

Παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και των εδαφίων γ' και δ' του ίδιου άρθρου».

Το ΠΠΣ ασχολήθηκε με την εξεταζόμενη υπόθεση μετά από σωρεία καταγγελιών που διαβιβάστηκαν από την πλειοψηφούσα σύμβουλο συν. Μαρία Αντωνιάδου, που εκτελούσε καθήκοντα προέδρου, λόγω μη συγκροτήσεως σε σώμα του νέου Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ. Οι καταγγελίες διαβιβάστηκαν με τα υπ' αριθμ. 12/08.07.15 και υπ' αριθμ. 17/09.07.15 σχετικά έγγραφα, προκειμένου το ΠΠΣ να επιληφθεί.

Το ΠΠΣ, εξέτασε τις καταγγελίες στις οποίες, συμπεριλαμβάνονται περιληπτικά οι ακόλουθες πλέον αντιπροσωπευτικές:

Μπλαντζώνη Ευδοκία:

«Συνεχόμενη προπαγάνδα και τρομοκρατία Sky, Mega, Ant1 και δική σας ολιγωρία.

Την τελευταία εβδομάδα ζούμε ένα όργιο προπαγάνδας και κατατρομοκράτησης του τηλεοπτικού κοινού μέσα από εθνικές ραδιοτηλεοπτικές συχνότητες από τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς, χωρίς καμία δική σας παρέμβαση για έγκυρη και απρόσκοπτη ενημέρωση. Σας καταγγέλω για την καταβάρθρωση του δικού σας επαγγέλματος και τον καταποντισμό αξιοπιστίας της ελεύθερης δημοσιογραφίας. Συμβάλετε με τη σιωπή σας....».

Γιώργος Λαμπροκωστόπουλος:

«Καταγγελία για Sky Mega Ant1.

.....

Τα ίδια και στον Ant1. Μάθαμε ότι η Ελλάδα πτώχευσε στις ειδήσεις με την κα. Χούκλη και ότι γίναμε Βόρεια Κορέα. Ότι τα νησιά αδειάζουν από τους τουρίστες και άλλα ανάλογα με απίστευτη προπαγάνδα. Αυτή είναι η δημοσιογραφία; Όλοι στην υπηρεσία των καναλαρχών με τις εργολαβίες, τα θαλασσοδάνεια και τις μίζες. ΚΑΤΑΝΤΗΜΑ ΚΑΙ ΑΙΣΧΟΣ.

Η ΕΣΗΕΑ τι ρόλο παίζει;».

Σοφία Λαζάρου:

«Αυτές τις μέρες ζούμε μία απίστευτη άνευ προηγουμένου προπαγάνδα από τα μεγάλα κανάλια και τους δήθεν αμερόληπτους δημοσιογράφους. Τρομοκρατούν και εκβιάζουν τον κόσμο. Ζούμε την χούντα των καναλιών Mega, Sky, Ant1 και άλλων μικρότερων. ΝΤΡΟΠΗ σας, δεν κάνετε τίποτα για το όνειδος και το σκοταδισμό».

Κορρού Δημήτρα:

«Καταγγελία για ΣΚΑΙ, ΜΕΓΑ και ΑΝΤ1.

Καταγγέλω τα παραπάνω κανάλια γιατί λειτουργούν αντισυνταγματικά, παραβιάζοντας το δικαίωμά μου για αμερόληπτη ενημέρωση και συγκεκριμένα προπαγανδίζουν καλώντας και μιλώντας σχεδόν αποκλειστικά για την πρόθεση ΝΑΙ στο δημοψήφισμα...».

Στέλιος Κουτρομπάκης:

«Είναι συνυπεύθυνη και η ΕΣΗΕΑ που δεν παρεμβαίνει για το απίστευτο όργιο της προπαγάνδας και της τρομοκρατίας του κόσμου από τα μεγάλα κανάλια και όχι μόνο. Γίναμε Βόρεια Κορέα μας πληροφορεί το δελτίο ειδήσεων του Ant1 με την Μαρία Χούκλη. Με τη μέθοδο των υπότιτλων πληροφορούν τον κόσμο ότι δυστυχώς επτωχεύσαμε. Χωρίς καμιά ΝΤΡΟΠΗ».

Μετά παρέλευση τριμήνου από τη κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, μέλος του Συμβουλίου έθεσε θέμα αναρμοδιότητας, υποστηρίζοντας ότι αρμόδιο για την εξέταση της υπόθεσης ήταν το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας. Η άποψη αυτή ετέθη στην προβλεπόμενη κοινή συνεδρίαση των δυο Πειθαρχικών Συμβουλίων, παρότι με σαφήνεια το Καταστατικό ορίζει ότι: «Το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό Συμβούλιο δικάζει τα πειθαρχικά παραπτώματα, ύστερα από καταγγελία του ΔΣ ή ενός μέλους ή ενός τρίτου ή και αυτεπάγγελτα». Αυτή άλλωστε είναι η πάγια πρακτική για όλους τους συναδέλφους, χωρίς ποτέ να αμφισβητηθεί.

Στην κοινή συνεδρίαση των δυο Πειθαρχικών, εκλήθη και η νομική σύμβουλος, η οποία σύμφωνα και με τα μέχρι τώρα ισχύοντα τόνισε:

«Το ΕΟΔ καταγγέλει και δεν εκδικάζει, αρμοδιότητα που ανήκει κατά περίπτωση στα αρμόδια Πειθαρχικά Συμβούλια...». Επ' αυτού δεν υπήρξε άλλη άποψη, όπως προκύπτει από το πρακτικό και το ΠΠΣ συνέχισε κανονικά τη διαδικασία.

Η συν. Μαρία Χούκλη, δεν πρότεινε μάρτυρες και κλήθηκε σε απολογία.

Στην κατάθεσή της ενώπιον του ΠΠΣ, η συν. **Χούκλη**, μεταξύ άλλων, είπε:

«...Δώσαμε βήμα σε δυο διαφορετικές απόψεις, αφήνοντας τον κάθε τηλεθεατή να σχηματίσει δική του άποψη. Θα έπρεπε εκείνη την ώρα, δηλαδή, να πω στη ρεπόρτερ ότι κάνει λάθος; Ξέρετε ότι πολλά πράγματα λέγονται για λόγους επικοινωνιακούς. Όσα δήλωσαν off the record οι ίδιοι, φάνηκε ότι υπήρχε ανησυχία και πρόβλημα με τις κρατήσεις. Κατά συνέπεια, οφείλαμε να παρουσιάσουμε και τις δυο πτυχές της πραγματικότητας...».

Ενώ σε υπόμνημά της, μεταξύ άλλων, ανέφερε:

«...Καταρχάς, θα ήθελα να διευκρινίσω ότι δεν είμαι υπεύθυνη ειδήσεων του Τ/Σ Αντέννα. Δεν είμαι ούτε διευθύντρια ειδήσεων, ούτε διευθύντρια σύνταξης ούτε αρχισυντάκτης. Παρουσιάζω το δελτίο των 20:00 με ευθύνη μόνον για όσα εκφωνώ η ίδια.

...

Κατά την άποψή μου, υπέρτατη αρχή στη δημοσιογραφία είναι η ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης. Χωρίς παρεμβάσεις στην αναζήτηση, λήψη και διάδοση πληροφοριών και ιδεών με οποιοδήποτε μέσο και ανεξαρτήτως συνόρων, όπως αναφέρεται στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Ογκώδης νομολογία αναγνωρίζει ότι τα Μέσα Ενημέρωσης μπορούν και οφείλουν να ασκούν αυστηρό έλεγχο και σκληρή κριτική στην εκάστοτε εξουσία, . Είναι άλλωστε η πάγια θέση και της Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων.

Υπό αυτό το πρίσμα, θεωρώ, ότι κινήθηκαν τα δελτία του Αντέννα την περίοδο που αναφέρετε...».

Το ΠΠΣ, αφού έλαβε υπόψη την απολογία της συναδέλφου και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου, αποφαινεται ως ακολούθως:

Η πλειοψηφία:

Είναι απόλυτα ορθά και αποδεκτά όσα η συν. Μαρία Χούκλη υποστηρίζει περί ελευθερίας της έκφρασης, της ελευθεροτυπίας, τον επιβαλλόμενο έλεγχο της εξουσίας κ.λ.π., αρχές τις οποίες τα Όργανα Δεοντολογίας όχι μόνο δεν αμφισβητούν, αλλά αντίθετα έχουν χρέος να στηρίζουν, τηρώντας το Καταστατικό και τον Κώδικα Δεοντολογίας, αλλά και τα προβλεπόμενα από το Νόμο και το Σύνταγμα. Και προφανώς στην παρούσα υπόθεση δεν τίθεται θέμα ελευθερίας της έκφρασης που θεωρείται δικαίωμα δεδομένο και απαραβίαστο.

Όμως, η ελευθερία της έκφρασης είναι δικαίωμα που πρέπει να ισχύει για όλους με την δυνατότητα να παρουσιάζεται και η αντίθετη άποψη, με ισότιμο λόγο. Διαφορετικά στραγγαλίζονται η ισηγορία και ο πλουραλισμός, που ο Κώδικας Δεοντολογίας χαρακτηρίζει **«οξυγόνο της δημοκρατίας»**.

Η μονόπλευρη παρουσίαση της μιας άποψης και φίμωση της άλλης, προφανώς δεν εξασφαλίζει τη δημοκρατική λειτουργία και αντικειμενικότητα στην ενημέρωση, κατατείνοντας σε φαινόμενα προπαγάνδας. Και αυτό έρχεται σε αντίθεση με τον Κώδικα Δεοντολογίας που στο πρώτο άρθρο τονίζει: **«...Η πληροφόρηση είναι κοινωνικό αγαθό και όχι εμπόρευμα ή μέσο προπαγάνδας...»**.

Επίσης, ο Κώδικας προβλέπει ότι ανάμεσα στις υποχρεώσεις που περιλαμβάνει η **αυτοδέσμευση** κάθε δημοσιογράφου που εντάσσεται στην ΕΣΗΕΑ είναι: **«Να μεταδίδει την πληροφορία και την είδηση ανεπηρέαστα από τις προσωπικές, κοινωνικές, θρησκευτικές, φυλετικές και πολιτισμικές απόψεις ή πεποιθήσεις του»**.

Στα τέλη Ιουνίου 2015 προκηρύχθηκε αιφνιδίως δημοψήφισμα για τις 5 Ιουλίου με ερώτημα στον ελληνικό λαό να απαντήσει με το ΝΑΙ ή το ΟΧΙ στην αποδοχή ενός κειμένου με σειρά νέων υποχρεώσεων που απαιτούσαν οι δανειστές από την Ελλάδα. Διατυπώθηκαν έντονες αμφισβητήσεις για την συνταγματικότητα και τη χρησιμότητα της κυβερνητικής αυτής απόφασης, ενώ καταφανές ήταν το πνεύμα σύγχυσης για τη σημασία και τις

δρομολογούμενες εξελίξεις της κάθε επιλογής.

Στο σύντομο διάστημα των ολίγων ημερών, οι πολίτες κινητοποιήθηκαν υπέρ της μιάς ή της άλλης άποψης, με διάφορες εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, ενυπόγραφες ομαδικές δημοσιοποιήσεις της θέσης τους και κάθε άλλη παρέμβαση, στο πλαίσιο του δημοκρατικού τους δικαιώματος. Προφανώς και από το δημοσιογραφικό κόσμο πολλοί συνάδελφοι με δημόσιες δηλώσεις, αρθρογραφία, συμμετοχή σε οργανωμένα σύνολα κ.λπ. εξέφρασαν τις απόψεις τους υπέρ της μιάς ή της άλλης επιλογής, συμβάλλοντας στον γενικότερο προβληματισμό, με τις γνώσεις, την πληροφόρηση και το κύρος του δημοσιογραφικού λειτουργήματος.

Όπως σε κάθε προεκλογική περίοδο, κρίσιμος ήταν ο ρόλος των ΜΜΕ και ιδίως των τηλεοπτικών, με εύλογη την αξίωση όλων για αντικειμενική, πλουραλιστική και ισότιμη προς κάθε άποψη λειτουργία.

Ενισχυτική προς την κατεύθυνση αυτή ήταν και η από 02.07.15 ανακοίνωση της **Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ)**, η οποία μεταξύ άλλων, επεσήμαινε:

«Στην παρούσα κρίσιμη φάση που διέρχεται ο τόπος, καλείται ο δημοσιογραφικός κόσμος της χώρας να αρθεί για μία ακόμη φορά στο ύψος των περιστάσεων, υπηρετώντας το δημόσιο αγαθό της Ενημέρωσης με υψηλό αίσθημα ευθύνης και με πιστή τήρηση των κανόνων δημοσιογραφικής δεοντολογίας.

Ενόψει δε του δημοψηφίσματος της Κυριακής, καλούνται οι συνάδελφοι να προβάλουν ισότιμα όλες τις απόψεις, αποφεύγοντας τη μονοδιάστατη παρουσίαση των γεγονότων και τη διάχυση φοβικών συνδρόμων στο κοινωνικό σώμα...».

Πέρα όμως από την ΠΟΕΣΥ, επειδή ήδη είχαν διαπιστωθεί σοβαρές παρεκκλίσεις, παρενέβη και το **Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ**, το οποίο στην προαναφερόμενη από 03.07.15 ανακοίνωσή του μεταξύ άλλων υπογράμμισε:

«Σε μία δύσκολη συγκυρία για τη χώρα καλείται ο ελληνικός λαός να κάνει τις δημοκρατικές επιλογές του. Βασική προϋπόθεση είναι η αντικειμενική ενημέρωση με σεβασμό της κάθε άποψης, έργο που πρέπει να επιτελούν οι κατά περίπτωση εμπλεκόμενοι δημοσιογράφοι.

Δυστυχώς, ορισμένοι συνάδελφοι κυρίως σε τηλεοπτικά μέσα, αντί να ακολουθούν με την επιβαλλόμενη αυστηρότητα τους κανόνες δεοντολογίας, εκτρέπονται σε παραβατικές συμπεριφορές, υποκαθιστώντας το δημοσιογραφικό λειτούργημα με απροκάλυπτη προπαγάνδα.

...Το Εποπτικό Όργανο Δεοντολογίας, ιδιαίτερα επισημαίνει την ανάγκη αποφυγής διχαστικής ατμόσφαιρας που κατά πρώτο λόγο πλήττει το κοινωνικό σύνολο και την ίδια τη χώρα. Αντίθετα η αναγκαία ενότητα στη βάση λειτουργεί υπέρ του συνόλου και του εθνικού συμφέροντος...».

Επίσης, ανάλογη έκκληση έγινε και από το **Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης** στην οποία ανέφερε:

«Εν όψει του προκηρυχθέντος δημοψηφίσματος την Κυριακή 5 Ιουλίου 2015, το ΕΣΡ καλεί τους τηλεοπτικούς και ραδιοφωνικούς σταθμούς να τηρούν τους κανόνες δημοσιογραφικής δεοντολογίας και ιδίως να μεταδίδουν με αίσθημα ευθύνης και με πληρότητα κάθε είδηση ή άποψη που σχετίζεται με το ερώτημα που διατυπώθηκε με την απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής και το οποίο θα τεθεί στην κρίση του Ελληνικού λαού την ερχομένη Κυριακή.

Οι δημοσιογράφοι οφείλουν να παρουσιάζουν τις ειδήσεις με τη νηφαλιότητα και την ψυχραιμία που επιβάλλουν οι συνθήκες, ανεπηρέαστοι από τις τυχόν προσωπικές τους πεποιθήσεις, ώστε να διαφυλάσσεται η αντικειμενικότητα και να μην προκαλείται αναίτια σύγχυση και πανικός στο κοινό...».

Δυστυχώς όμως, όπως και άλλα τηλεοπτικά μέσα, δεν ανταποκρίθηκε ο Ant1 στις εκκλήσεις αυτές, επιλέγοντας την απροκάλυπτη προπαγανδιστική λειτουργία με μονόπλευρη

παρουσίαση της μιάς άποψης αλλά και φαινόμενα εκφοβισμού των πολιτών. Ο στραγγαλισμός της αρχής της ισηγορίας αποτυπώνεται και στο γεγονός πως παρουσίασαν την συγκέντρωση της 29/6 για το ΟΧΙ μόλις σε ένα λεπτό και τριάντα δευτερόλεπτα, ενώ για τη συγκέντρωση του ΝΑΙ της 30/7 διέθεσαν 14 λεπτά και 30 δευτερόλεπτα δηλαδή υπερδεκαπλάσιο χρόνο.

Ανάλογη στάση τήρησαν σχεδόν όλα τα τηλεοπτικά κανάλια με εξαίρεση την ΕΡΤ1, για τη συγκέντρωση του ΟΧΙ έδωσε 4'50'' και για τη συγκέντρωση του ΝΑΙ 4'39'', τηρώντας την ισότιμη αντιμετώπιση.

Σε όλη αυτή την αρνητική κατάσταση δεν θα πρέπει να παραγνωριστεί ο ρόλος των επιχειρηματικών κύκλων, στους οποίους έχουν περιέλθει σχεδόν όλα τα ραδιοτηλεοπτικά μέσα ενημέρωσης, που εκπέμπουν μάλιστα από δημόσια συχνότητα, αλλά και τα έντυπα.

Με αυτό το δεδομένο, ο Κώδικας στο ίδιο άρθρο υπογραμμίζει την ανάγκη αντίδρασης των δημοσιογράφων σε ανάλογες πρακτικές, που έρχονται σε αντίθεση με την δημοσιογραφική δεοντολογία και παραβιάζουν τις αρχές της δημοκρατίας.

Την έκκληση αυτή δυστυχώς αγνόησε η συν. Μαρία Χούκλη, που παρουσίαζε το βραδινό δελτίο ειδήσεων των οκτώ, προκαλώντας τις έντονες αντιδράσεις μεγάλου αριθμού πολιτών, πολλοί από τους οποίους προσέφυγαν διαμαρτυρόμενοι στην ΕΣΗΕΑ. Και ναι μεν το Συμβούλιο δέχεται ως αληθή τον ισχυρισμό της ότι δεν έχει στο σταθμό διευθυντική ή άλλη επιτελική θέση, αλλά είναι αναμφίβολο το γεγονός πως διαθέτει διακεκριμένη δημοσιογραφική πορεία και ο λόγος της και η παρέμβασή της προφανώς λαμβάνονται υπόψη. Και πολύ περισσότερο όταν στο δελτίο που παρουσιάζει γίνονται αποκάλυπτες αντιδεοντολογικές παραβάσεις. Έτσι δεν παρενέβη, ως όφειλε, στην καταγγελλόμενη μονόπλευρη λειτουργία σε δελτία ειδήσεων που παρουσίαζε όταν προβάλλονταν προπαγανδιστικοί υπότιτλοι. Ενδεικτικά παρουσιάζοντας περίπτερο υπέρ του «ΟΧΙ» στο Χαλάνδρι είχε υπότιτλο «Δήμος Χαλανδρίου ή αλλιώς Βόρεια Κορέα», αλλά και

τίτλους όπως «Δυστυχώς επτωχεύσαμεν».

Εξ άλλου είναι χαρακτηριστική και η περίπτωση παρουσίασης προέδρου ξενοδόχων που δήλωνε ότι δεν υπάρχει πρόβλημα και δεν γίνονται ακυρώσεις στις κρατήσεις στα ξενοδοχεία, λόγω του δημοψηφίσματος και αμέσως μετά να παρουσιάζεται αντίθετο ρεπορτάζ ότι αδειάζουν τα νησιά από τους τουρίστες.

Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί, ότι η συν. Μαρία Χούκλη κατά την κατάθεσή της, αλλά και στο υπόμνημά της, όχι μόνο δεν διαχωρίζει τη θέση της από τις αντιδεοντολογικές αυτές πρακτικές, αλλά αντίθετα τις υιοθετεί ως απόλυτα ορθές και σύμφωνες με την ελευθερία της έκφρασης, η οποία όμως διαστρεβλώνεται και κατάφωρα παραβιάζεται με την προπαγανδιστική λειτουργία και τον εκφοβισμό των πολιτών.

Η αρνητική εικόνα που επικρατεί στο κοινωνικό σύνολο για τον δημοσιογραφικό κόσμο, λόγω των κρουσμάτων ασέβειας προς τους πολίτες, έχει από παλιά επισημανθεί από την Επιτροπή Διαφάνειας και Δεοντολογίας που σχηματίστηκε το 2005 στην ΕΣΗΕΑ, προκειμένου να εξετάσει θέματα δεοντολογίας και αναβάθμισης του κύρους του δημοσιογράφου. Της Επιτροπής προήδρευε ο πρώην πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ Γιώργος Αναστασόπουλος, με θητεία και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με συμπρόεδρο τον Γιώργο Ρωμαίο, που είχε διατελέσει και υπουργός, ενώ μετείχαν και άλλοι διακεκριμένοι συνάδελφοι και μέλη θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Η Επιτροπή στα πορίσματά της, μεταξύ άλλων, επισημαίνει:

«...Η λειτουργία μέσω μαζικής επικοινωνίας, που θα παρέχουν πολύπλευρη και ποιοτική πληροφόρηση, με σεβασμό στον πολίτη, αποτελεί θεμελιώδες αίτημα των σύγχρονων κοινωνιών και σταθερή διεκδίκηση των πολιτών. Η ικανοποίηση του αιτήματος αυτού, προϋποθέτει την ύπαρξη δημοκρατικών και ηθικών αρχών και κανόνων και φυσικά την εφαρμογή και τήρησή τους, από όλους τους φορείς, που συνδέονται με τον τομέα της ενημέρωσης (δημοσιογράφους, ιδιοκτήτες ΜΜΕ και κράτος).

Προϋπόθεση για την αλλαγή του αρνητικού κλίματος, που επικρατεί εις βάρος του κλάδου, είναι:

1. Η αυστηρή εφαρμογή του Καταστατικού και του Κώδικα Δεοντολογίας, από όλα τα όργανα της ΕΣΗΕΑ.

2. Η άμεση παραπομπή των παραβατών στα αρμόδια πειθαρχικά όργανα...».

Μέσα στο πνεύμα αυτό λειτούργησε και το Πειθαρχικό Συμβούλιο, εξετάζοντας τη βασιμότητα όσων περιλαμβάνονται στις καταγγελίες εκατοντάδων πολιτών, οι οποίες του διαβιβάστηκαν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΣΗΕΑ, από την τότε προεδρεύουσα συν. Μαρία Αντωνιάδου, προκειμένου να επιληφθεί, κατά τα προβλεπόμενα από την πειθαρχική διαδικασία, με ενδελεχή έρευνα και αξιολόγηση.

Πρέπει να σημειωθεί ότι για παραβάσεις κατά την προεκλογική περίοδο για το δημοψήφισμα παρενέβη και η Εισαγγελία Πρωτοδικών και έγινε πρόταση να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο. Αυτό όμως, δεν αναιρεί την πειθαρχική διαδικασία, σύμφωνα με όσα ρητά προβλέπει το Καταστατικό. Οι παραβάσεις της δεοντολογίας δεν έχουν πάντοτε και ποινικό χαρακτήρα, πέραν του ότι δεν είναι γνωστό το αντικείμενο της εισαγγελικής έρευνας.

Ο σεβασμός στην αρχή της ισηγορίας θεωρητικά έχει την καθολική αποδοχή. Στην πράξη όμως, σε πολλές περιπτώσεις που η αρχή αυτή παραβιάζεται, όπως και στην εξεταζόμενη υπόθεση, δυστυχώς οι αντιδημοκρατικές αυτές πρακτικές έχουν κατά περίπτωση ισχυρούς υποστηρικτές στον ευρύτερο πολιτικοκοινωνικό χώρο, σε εναλλασσόμενους ρόλους, ανάλογα με το ποιούς κάθε φορά εξυπηρετούν και ποιούς ζημιώνουν. Πέραν του ότι η παντοδυναμία των τηλεοπτικών μέσων ενημέρωσης, με ό,τι αυτό συνεπάγεται, λειτουργεί απειλητικά και αποτρέπει κάθε σκέψη για οποιαδήποτε παρέμβαση.

Ο συλλογισμός αυτός επαληθεύτηκε απόλυτα με τα όσα ακολούθησαν μετά την διαρροή των αποφάσεων, που σχετίζονταν με τις

δεοντολογικές παραβάσεις κατά το δημοψήφισμα. Εξαπολύθηκε μία σφοδρή επίθεση με όπλο την απροκάλυπτη παραπληροφόρηση του κοινωνικού συνόλου ότι δήθεν το Πειθαρχικό αρνείται την ελευθερία της έκφρασης. Αποκρύπτοντας την πραγματικότητα πως το Συμβούλιο στηρίζει απόλυτα την ελευθερία της έκφρασης αλλά καταδικάζει την φίμωση της αντίθετης άποψης, με κατάφωρη παραβίαση της αρχής της ισηγορίας και των κανόνων της δημοκρατίας.

Και στην επίθεση παραπληροφόρησης με διαστρέβλωση των αποφάσεων του Πειθαρχικού, εντάχθηκε και μία απαράδεκτη προσπάθεια απαξίωσης ως προς την επαγγελματική, κοινωνική και συνδικαλιστική παρουσία των μελών της πλειοψηφίας, που έχουν μακρά θητεία στην δημοσιογραφία και για πολλοστή φορά εκλέγονται σε θεσμικά όργανα της ΕΣΗΕΑ.

Το Πειθαρχικό Συμβούλιο, με όσα προεξετέθησαν, παραμένει αμετακίνητο στην εφαρμογή των κανόνων που διέπουν το δημοσιογραφικό λειτούργημα και αποσκοπούν στην διασφάλιση του κύρους και της αξιοπιστίας των δημοσιογράφων και στον σεβασμό του δικαιώματος κάθε πολίτη για αντικειμενική-πλουραλιστική ενημέρωση, με κατοχύρωση της ελευθεροτυπίας και την προάσπιση των δημοκρατικών αρχών, προς χάριν του κοινωνικού συνόλου.

Η μειοψηφία:

Ένα μέλος της μειοψηφίας τοποθετήθηκε ως ακολούθως:

Ξεκινήσαμε με δεδομένο ότι η στάση των συναδέλφων το επίμαχο διάστημα ήταν προπαγανδιστική και ας μην ορίσαμε καν την έννοια της προπαγάνδας στο Συμβούλιο. Θέμα που είχα θέσει σε ένα από τα τρία υπομνήματα μου, την περίοδο των έντονων συνεδριάσεων που προηγήθηκαν. Προσωπικά δεν θεωρώ ότι έγινε από τους συναδέλφους προπαγάνδα και πολύ περισσότερο ότι οι συνάδελφοι κινήθηκαν βάσει σχεδίου για την εξυπηρέτηση εργοδοτικών ή άλλων συμφερόντων. Ήταν κρίσιμη η περίοδος του δημοψηφίσματος και αφορούσε μείζον Εθνικό θέμα. Θεωρώ ότι υποστήριζαν ελεύθερα και με ειλικρίνεια την άποψη τους ως

είχαν κάθε δικαίωμα.

Επικαλούμαι:

A) Την απόφαση του εισαγγελέα Πρωτοδικών Κ. Δεληδήμου -που επανειλημμένως έφερα με σχετικό δημοσίευμα στις συνεδριάσεις, αλλά δεν ελήφθη υπόψη- και ο οποίος έστειλε την υπόθεση στον εισαγγελέα Εφετών για έγκριση αρχειοθέτησης (σ.σ. κοινώς να τεθεί στο αρχείο). Κι αυτό επειδή ακριβώς έκρινε πως οποιαδήποτε παρέμβαση στο όλο θέμα, θα συνιστούσε παραβίαση των άρθρων 2, 5Α και 14 του Συντάγματος (περί ελευθερίας της γνώμης, για το δικαίωμα στην πληροφόρηση, την ελευθερία του Τύπου και την απαγόρευση της λογοκρισίας και κάθε άλλου προληπτικού μέτρου). Θυμίζω ότι η δικαστική έρευνα αφορούσε την τυχόν παραβίαση της εκλογικής νομοθεσίας, αλλά και αν διαπράχθηκαν τα αδικήματα της απόπειρας επηρεασμού των ψηφοφόρων και της απόπειρας νόθευσης εκλογικού αποτελέσματος. Η εξέλιξη αυτή ετέθη μάλιστα ως θέμα ημερήσιας διάταξης στην πρώτη συνεδρίαση του ΠΠΣ για την επίμαχη υπόθεση.

B) Τις σχετικές διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και συγκεκριμένα άρθρο 10 σύμφωνα με το οποίο: «Παν πρόσωπο έχει δικαίωμα εις την ελευθερίαν εκφράσεως».

Γ) Τις απόψεις μου, που επανειλημμένως εξέθεσα είτε προφορικά είτε γραπτώς, με τρία στη σειρά υπομνήματα (10.07.15, 06.10.15 και 20.10.15) σύμφωνα με τα οποία «διαφωνώ κάθετα με την ουσία της υπόθεσης αλλά και τη διαδικασία που ακολουθήσαμε κατά την έρευνα της υπόθεσης» αλλά και της ίδιας της αρμοδιότητας του οργάνου που ανέλαβε την υπόθεση πάντα βάσει πλειοψηφίας.

Ενδεικτικά αναφέρω την άποψη που έθεσα με το από 06.10.15 υπόμνημα μου ότι σύμφωνα με το **άρθρο 8 του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας**: Οι παραβάσεις των υποχρεώσεων των δημοσιογράφων που απορρέουν από αυτόν τον Κώδικα «ελέγχονται από τα δύο Πειθαρχικά Συμβούλια, συνεργόμενα σε κοινή συνεδρίαση, μέχρις ότου τροποποιηθεί το Καταστατικό...». Θυμίζω ότι έθεσα **θέμα**

αρμοδιότητας του Οργάνου που θα εξέταζε τη μείζονα αυτή υπόθεση. Τελικώς ετέθη -προς συζήτηση με αίτημα έξι μελών- σε Κοινή Σύσκεψη των δύο Πειθαρχικών Συμβουλίων και η οποία αποφάνθηκε, κατά πλειοψηφία, ότι αρμόδιο Όργανο είναι **κατά πάγια πρακτική** το Πρωτοβάθμιο Πειθαρχικό.

Δ) Το προοίμιο του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας του Δημοσιογραφικού επαγγέλματος -όπως επίσης εξέθεσα σε υπόμνημα μου -το οποίο προβλέπει ότι κυρίαρχος στόχος του Κώδικα είναι «να κατοχυρώσει την ελευθερία της πληροφόρησης και της έκφρασης, την αυτονομία και αξιοπρέπεια του δημοσιογράφου...».

Κατόπιν τούτων, θεωρώ ότι η συνάδελφος έκανε ελεύθερα και ανεμπόδιστα τη δουλειά της, ως έχει δικαίωμα και με τον καλύτερο δυνατό τρόπο στο μέτρο των ακραίων συνθηκών που επικράτησαν την περίοδο εκείνη.

Για την κα Μαρία Χούκλη θεωρώ ότι είναι πειθαρχικά μη ελεγκτέα, διότι η ίδια προσωπικά δεν διαπιστώθηκε να παίρνει θέση υπέρ της μίας ή της άλλης πλευράς. Δεν είχε την περίοδο εκείνη κανένα επιτελικό ρόλο στο κανάλι και σε καμία περίπτωση δεν θα μπορούσε να παρέμβει στη μετάδοση των πληροφοριών, είτε λόγω ιδιότητας, είτε πολύ περισσότερο λόγω βασικών αρχών Δικαίου και δημοσιογραφικής δεοντολογίας, περί ελευθερίας της γνώμης, του Τύπου και ελεύθερης πρόσβασης στην πληροφόρηση. Η κατηγορία που της αποδίδεται στο κατηγορητήριο «περί προπαγανδιστικών τίτλων» απαντήθηκε επαρκώς κατά την απολογητική διαδικασία, η οποία κατά τη γνώμη μου κατέρριψε πλήρως την κατηγορία περί «παθητικής συμμετοχής σε προπαγάνδα». Ανάλογα επαρκώς απαντήθηκε και η καταγγελία για «διαστρέβλωση σχετικού με τις τουριστικές κρατήσεις ρεπορτάζ» που παρουσίασε η ίδια σε δελτίο ειδήσεων, αφού η παρουσίαση δύο αντικρουόμενων απόψεων, άπτεται της αρχής της πολυφωνίας και την υποχρέωσης του δημοσιογράφου για διασταύρωση της είδησης.

Σε ό,τι αφορά την ποινή, επειδή μου διασαφηνίστηκε από το νομικό σύμβουλο της ΕΣΗΕΑ ότι έχω υποχρέωση να μετέχω της

ψηφοφορίας, καίτοι διαφωνώ με την ετυμηγορία, επέλεξα να προτείνω ένα μήνα διαγραφή ως **την μικρότερη εφέσιμη ποινή**.

Το άλλο μέλος της μειοψηφίας είχε την εξής άποψη:

Από τα στοιχεία που είχα ενώπιον μου, δηλαδή, το κατηγορητήριο, τα υπομνήματα της εγκαλούμενης προκύπτει ότι δεν είχε τελεστεί κανένα πειθαρχικό παράπτωμα και δεν έπρεπε να είχαν διωχθεί πειθαρχικά, δεδομένου ότι δεν επρόκειτο περί «προπαγάνδας», αλλά περί ελευθερίας της έκφρασης, συνταγματικά κατοχυρωμένης και της προστασίας της ελευθεροτυπίας, που αποτελεί τον πυρήνα του Καταστατικού μας και του Κώδικα Δεοντολογίας της ΕΣΗΕΑ. Γι' αυτούς τους λόγους και βάσει όλων των στοιχείων που ήρθαν ενώπιον μου, ψήφισα υπέρ της αθώτητας τους, αφού προηγουμένως είχα ταχθεί ως προανέφερα κατά της πειθαρχικής τους δίωξης.

Κατόπιν αυτών, με **ψήφους 3 έναντι 2** κρίθηκε ότι η συν. **Μαρία Χούκλη** είναι **ελεγκτέα**, για παράβαση του άρθρου 7, παρ. 1, εδ. α' του Καταστατικού και άρθρου 1, παρ. 1, του Κώδικα Αρχών Δεοντολογίας και των εδαφίων γ' και δ' του ιδίου άρθρου.

Η μειοψηφία την έκρινε πειθαρχικά μη ελεγκτέα.

Με ψήφους **4 έναντι 1**, επιβλήθηκε η **επίπληξη με ανάρτηση της απόφασης**. Η μειοψηφία πρότεινε την προσωρινή διαγραφή 1 μηνός.

Η απόφαση καθαρογράφηκε την Τρίτη, 31.05.16.

Η πρόεδρος

Η γραμματέας

Αγγελική Γυπάκη

Μαρία Χριστοφοράτου

